

બયઅત હોને વાલો કો હિંદાચાત

ઇફાઈટ

હુ. પીરો મુર્શિદ મવ. મુફ્તી
અહમદ ખાનપૂરી સાહેબ દા.બ.

દારુલ ઇમ રીસર્ચ ઇન્સ્ટીટ્યુટ

સોદાગરવાડા, સુરત. (ગુજરાત-ઇન્ડિયા)

મો.: +૯૧ ૯૭૩૧ ૦૩૮૨૪

ભયઅત હોને વાલો

કો છિદાયાત

ઇફાદાત :

હજ. પીરો મુર્શિદ મવ. મુફ્તી
અહમદ ખાનપૂરી સાહેબ દા.બ.

الحمد لله الحمد لله نحمنه و نستعينه و نستغفره و نؤمن به و نتوكل عليه و نعوذ بالله من شرور أنفسنا و من سيئات أعمالنا من يهدى الله فلا مضل له ومن يضلله فلا هادي له، و نشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له و نشهد أن سيدنا و مولانا محمد عبده و رسوله.
اما بعد.

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
إن الذين يباعونك إنما يباعون الله يد الله فوق أيديهم
(صدق الله العظيم)

ખુતબાએ મસ્નૂનાં કે બાદ બયાત કે અલ્ફાજ કહલવાએ ગએ,
ઉસકે બાદ હસ્બે તૈલ હિંદાયતે કી ગઈ.

બયાત કી હકીકત

અલ્ફાજ તબારક વ તથાલા કે અહકામ કો બજા લાનેમેં, યાની જિન કામોં કો અલ્ફાજ તબારક વ તથાલાને કરને કા હુકમ દિયા હે ઉનકો કરને ઓર જિન કામોં સે બચને કા હુકમ દિયા હે, ઉન સે બચનેમેં, આજ તક જો કોતાહી ઓર ગફલત હમને કી હય, ઉસસે તવબહ કરના ઓર આઈન્છ એસા ન કરનેકા અહદ વ પૈમાન (વઅદહ) કરના. યેહ દો બાતોં: ગુજરાતી કી તવબહ ઓર આઈન્છ કા વઅદહ (એગ્રીમેન્ટ) બયાત કી હકીકત ઓર ખુલાસા હૈ.

તવબહ કી હકીકત

તવબહમેં કુલ ચાર ચીजે હોતી હૈ.

(૧) જિસ ગુનાહ સે આદમી તવબહ કર રહા હૈ, ઉસકો છોડના. ઉસ ગુનાહ કો ચાલ્યુ રખતે હૂવે તવબહ નહિ હો સકતી. જૈસે કોઈ આદમી નાપાકી ઓર પેશાબ કે ખડેમેં પડા હૂવા હૈ, અથ અગર વોહ પાક હોના ચાહતા હૈ તો પહલા કામ તો યે હે કે ઉસસે બાહર આ જાએ, અંદર રહતે હૂવે ઉસ પર સારી દુનિયા કા પાની બહા ઢેંગે તથ ભી વોહ પાક નહિ હોગા.

(૨) દૂસરા યે કે જો ગુનાહ હૂવા હૈ, ઉસ પર પદ્ધતાવા હો. દિલમેં

नदामत हो, के हमने क्या किया? किस की नाफरमानी की? किस बड़ी जात की नाफरमानी की?

(३) तीसरा ये के आईन्हह ऐसा नहि करेंगे, ऐसा दिलमें पक्का ईरादा हो.

ये तीन चीजें तो हर तवबहमें होती हैं. एक ओर यीज

(४) योथी ये हैं के तवबह अगर ऐसे गुनाह से की गई हैं, जिसमें अल्लाह तआला का या बांधे का कोई हक मारा गया है, तो उस हक को अदा करना.

बाज गुनाह ऐसे होते हैं के उसमें कीसी का हक मारा नहि जाता, उसमें पेहले तीन काम कर लिये तो तवबह पूरी हो गई; लेकिन बाज बाज गुनाह वोह होते हैं, जिस के नतीजेमें कीसी का कोई हक हमारे हाथोंसे तूटा-धूटा है, तो उसमें तवबह के लिये योथी एक चीज भी ज़रुरी है के जिस का हक हम से जाए-बरबाद हूवा हो, वोह हक भी हम अदा कर दें.

मसलन कीसी आठभीने बदनिगाही करली, या शराब पी ली, तो इसकी वजह से कीसी का हक बरबाद नहि हूवा. ऐसे आठभीने अगर शराब छोड दी, दिलमें पछतावा हूवा ओर आईन्हह न पीने का पक्का ईरादा कर लिया तो, तवबह पूरी हो गई.

लेकिन अगर कीसीने योरी की है, कीसी को मारा पीटा है, ओर अब इन गुनाहों से तवबह करनी है, तो उपरके तीन कामों के साथ योथा काम ये भी है के जिस की योरी की है, उस का माल वापस करो, तब तवबह मुक्कमल होगी.

अगर आप के घरमें बिजली का कनेक्शन है, आपने बिल अदा नहि किया, ओर ईलेक्ट्रीक बोर्ड वालोंने आ कर कनेक्शन काट दिया. अब आप दरभास्त हे रहे हैं, माझी भी मांग रहे हैं के मेरी भूल हो गई, आईन्हह ऐसा नहि करूँगा, हो बारा मुझे कनेक्शन हे हो. अगर वोह लोग आप की माझी मान लें तब भी, जो बिल बाकी है, वो तो अदा करना ही होगा. वोह माझ होने वाला नहि, वोह तो बाकी ही है. अगर

ਖੁਲ੍ਹਤ ਰਿਆਧਨ ਕਰੋ ਤੋ ਪੋਨਲਟੀ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਂਗੇ। ਝੀਰ ਭੀ ਅਸਲ ਬਿਲ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੋਗਾ। ਤਵਥਾਹ ਮੌਜੂਦੀ ਵੱਡੀ ਐਸਾ ਹੀ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਤਵਥਾਹ ਉਸ ਵਕਤ ਕੁਖੂਬ ਹੋਣੀ, ਜਥੁਂ ਹਕ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਹਕ ਭੀ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿਏ ਜਾਂਦੇ।

ਛੁਕ੍ਕ ਕੀ ਦੀ ਕਿਸੇ

ਹਮ ਸੇ ਜੋ ਹਕ ਆਖੇਅ ਹੁਵੇ ਹੈ, ਵੋਹ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਕੇ ਹੈ। ਏਕ ਅਲਵਾਹ ਤਥਾਲਾ ਕੇ। ਦੁਦੇ ਬੰਦੀ ਕੇ। ਅਲਵਾਹ ਤਥਾਲਾ ਕੇ ਹਕ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਜਥੁਂ ਬਾਲਿਗ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਲਿਗ ਹੋਤੇ ਹੀ ਉਸ ਪਰ ਰੋਜ਼ ਫਰਜ਼ ਹੋ ਗਏ, ਨਮਾਜ਼ ਭੀ ਫਰਜ਼ ਹੋ ਗਈ, ਅਗਰ ਅਲਵਾਹਨੇ ਢੋਲਤ ਹੀ ਹੈ ਔਰ ਨਿਸਾਬ ਜਿਤਨਾ ਮਾਲ ਹੈ ਤੋ ਅਕਾਤ ਭੀ ਫਰਜ਼ ਹੋ ਗਈ, ਕੁਝਾਂਨੀ ਵਾਜ਼ਿਬ ਹੋ ਗਈ, ਸਫ਼ਕਤੁਲ ਫਿਤਰ ਵਾਜ਼ਿਬ ਹੋ ਗਿਆ ਔਰ ਈਸ਼ਿਤਤਾਅਤ ਹੈ ਤੋ ਹਜ਼ ਭੀ ਫਰਜ਼ ਹੋ ਗਈ। (ਬਾਲਿਗ ਹੋਨੇ ਕੀ ਅਲਾਮਤ ਹੋ ਹੈ ਕੇ ਏਹਤਿਲਾਮ ਹੋ, ਧਾ ਈਸ਼ਾਬੀ ਸਾਲ ਕੇ ਹਿਂਸਾਬ ਸੇ ਪੰਦਰਫ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।)

ਆਪ ਅਗਰ ਬਾਲਿਗ ਹੋਨੇ ਕੇ ਵਕਤ ਸੇ ਅਥ ਤਕ ਨਮਾਜ਼ ਬਰਾਬਰ ਪਖ਼ਤੇ ਯਕੇ ਆਏ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਅਲਹਮੁਲਿਲਵਾਹ। ਧਾ ਧੂਟੀ ਥੀ ਔਰ ਉਸਕੀ ਕਜ਼ਾ ਕਰ ਲੀ, ਤਾਂ ਧੇ ਭੀ ਬਖੁਤ ਅਚਾਹਾ, ਲੇਕਿਨ ਅਗਰ ਧੂਟੀ ਥੀ ਔਰ ਅਭੀ ਤਕ ਕਜ਼ਾ ਨਹਿ ਕੀ ਤੋ ਧੇ ਅਲਵਾਹ ਕਾ ਹਕ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਉਸਕੀ ਕਜ਼ਾ ਕਰ ਲੋ। ਖਾਲੀ ਤਵਥਾਹ ਸੇ ਜੋ ਨਮਾਜ਼ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਵੋਹ ਮਾਫ਼ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ ਕੀ ਕਜ਼ਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧਾਇ ਰਖੋ ਕੇ ਕਜ਼ਾ ਫਰਜ਼ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਨਿੱਖਿਆਂ ਔਰ ਸੂਨਨਾਂ ਕੀ ਨਹਿ। ਹਮ ਅਗਰ ਵਕਤ ਪਰ ਨਮਾਜ਼ ਪਛੋਗੇ ਤੋਂ ਫਰਜ਼ ਕੀ ਦੀ ਦੀ ਸੂਨਨਾਂ ਔਰ ਦੀ ਫਰਜ਼ ਪਥਤੇ ਹੋਏ, ਜੋਹਰ ਮੌਜੂਦ ਚਾਰ ਸੂਨਨਾਂ, ਚਾਰ ਫਰਜ਼ ਫਿਰ ਦੀ ਸੂਨਨਾਂ ਪਥਤੇ ਹੋਏ। ਲੇਕਿਨ ਕਜ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਫਰਜ਼ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਫਰਜ਼ ਕੀ ਦੀ ਫਰਜ਼, ਜੋਹਰ ਕੀ ਚਾਰ। ਅਦਾਰ ਕੀ ਚਾਰ। ਮਗਰਿਬ ਕੀ ਤੀਨ। ਈਸ਼ਾਂ ਕੀ ਚਾਰ ਔਰ ਤੀਨ ਵਿਤਰ। ਜਿਤਨੀ ਨਮਾਜ਼ ਧੂਟੀ ਹੈ, ਉਨ ਕੀ ਕਜ਼ਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਕਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪਛਲੇ ਧਾਹ ਤਥਾਹ ਕਰ ਲੇਨੇ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਕਿਤਨੀ ਨਮਾਜ਼ ਬਾਕੀ ਹੋਏ? ਉਸਕੇ ਬਾਹਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ ਤੋਂ ਬਾਤ ਬਨੇਗੀ ਨਹਿ।

ਅਲਵਾਹ ਕੇ ਛੁਕ੍ਕ ਕੀ ਅਦਾਧਾਰੀ ਕਾ ਤਰੀਕਾ

ਅਗਰ ਹਮੋਂ ਸਹੀਅਤ ਤੋਰ ਪਰ ਮਾਲੂਮ ਨਹਿ ਕੇ ਹਮਾਰੀ ਕਿਤਨੀ ਨਮਾਜ਼ ਧੂਟੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਕੇ ਤਥਾਹ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਧੇ ਅਂਦਾਜਾ ਲਗਾਯਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਂਦਾਜਾ

लगाने की एक शक्ति यह है कि आपने १५ साल पर बालिंग होने के बाद फौरन नमाजें शुरू नहि किं; बल्कि उस वक्त तो गङ्गलत में रहे, और फीर २० साल की उम्रमें नमाज शुरू की। तो १५ से ले कर २० साल तक, कुल पांच साल तो ऐसे मुसलसल (कन्टीन्युअल) गुजारे, जिस के मुत्तरालिंग हमें मालूम है कि हमने नमाजें नहि पढी। अब आप डायरी ले कर भेठो और नोट करलो, के पूरे पांच साल की नमाजें बाकी हैं।

फीर २० साल की उम्र में नमाज शुरू की, और आज आप की उम्र तीस साल की है, या चालीस साल की है, तो उस के दरभ्यान भी हमारी एक—दो, एक—दो नमाजें धूती रही, ऐसी कितनी नमाजें धूती हैं, ये भी हम को मालूम नहि, तो उसका भी अंदाजा लगाना होगा। ये अंदाजा लगाना खुब आसान है। क्युं के आदभी को अपनी आहत खूब मालूम होती है, हक्कते के सात दिन होते हैं, और इन सात दिनों का टाईम टेबल आदभी को मालूम होता है। के सनीचर के दिन फैजरमें तो उठते हैं और फैजर पढ़ते हैं। जोहर पढ़ते हैं; लोकिन यूंके कल ईतवार की छुट्टी है, लिखाजा आहत ये है कि चार बजे बच्चों को गारीमें बिठा कर धूमने चले जाते हैं और असर, मगरिब, ईशा तीनों नमाजें गुल हो जाती हैं। गोया हर सनीचरमें हमारी ईत्ती कोताही होती है। और यूंके ईतवार की वजह से कल हुक्मान पर जाना नहि है, इस लिये आधी रात तक बेठे रहते हैं और हिनमें बारह बजे तक सोते रहते हैं। इस तरह ईतवार की फैजर की नमाज गाईब हो गई। फिर हर बुध को कलबमें जाते हैं, दौस्तों के पास बेठते हैं और जोहर धूट जाती है, इस तरह पूरे हक्कतेमें कोनसी नमाजें हम से कजा होती है, वो हम को मालूम हैं। अब अंदाजा लगाओ के २० साल की उम्रमें शुरू की थी और आज तीस साल है, तो अंदाजा येह हुवा के एक हक्कते में ईतवार की फैजर, शनीचर की असर, मगरिब, ईशा और बुध की जोहर की नमाज हमारी कजा होती है। इस्तरह हक्कतेमें एक फैजर, एक जोहर, एक असर, एक मगरिब और एक ईशा कजा होती है। और एक साल के ५८ (छप्पन) हक्कतोंके हिसाब से दस साल के ५८० (पांचसों साठ) हक्कते हुए, मालूम हुवा के ५८० फैजरकी नमाजें, ५८० जोहरकी नमाजें.... और अगर दो दो

ધૂટતી થી તો ડબલ કર લો, યાની ૧૧૨૦ નમાંજે ધૂટતી થી તો ઉસ કે હિસાબ સે ડાયરીમાં નોટ કર લો, સાથમાં આજ કી તારીખ ભી નોટ કર લો કે આજ સે મેને કઝ કરના શરૂ કર દિયા. ઓર રોજાના એક દિન કી કઝ કરના તથ કર લો. અલ્લાહને અગર વકત જ્યાદા દિયા હૈ, તો જ્યાદા કઝ કરો ઓર જલ્દી સે ઈસ જિમ્બેદારી કો પૂરા કરો. ઈસ તરફ જો તારીખ હમને નોટ કી હૈ, ઉસ સે આસાની સે હિસાબ હોગા.

યે સબ ઈસ લિયે કરના હૈ કે અગર ડાયરીમાં લિખે બગેર આપ કઝ કરના શુરૂ કર દેંગે, અંદાજ ભી નહિ લગાયા, તારીખ ભી નોટ નહિ કી, કુછ નહિ કિયા ઓર કઝ શુરૂ કર દી, તો નફસ ઘોકા દેંગા. નફસ કયા ઘોકા દેંગા? તીન–ચાર –પાંચ મહિને તક, બહુત બહુત છે મહિને તક કઝ બરાબર મુસલસલ ચલાઈ, અબ નફસ આપ કો કહેંગા કે ભાઈ! છે મહિને સે તુ કઝ કરતા હૈ, અબ પૂરી હો ગઈ, નફસ યે હમ કો સમજાએગા ઓર હમ કો સમજમેં ભી આ જાએગા, કે છે મહિને સે તો મેં કઝ કર રહા હું, કઝ પૂરી હો ગઈ. ઓર આપ મુતમઈન હો કર બેઠ જાએગો. અગર હમને વોહ સબ પહોલે સે કર રખા હૈ, તો ડાયરી નિકાલ કર અપને નફસ કો બતાએગો કે તુ કહતા હૈ છે મહિને સે કઝ કરતા હૈ, હો ગઈ, ઓર મેને ડાયરી મેં પેહલે સે લિખ રખા હૈ કે પાંચ સાલ કી કન્નીન્યુઝ ધૂટી હૈ, તો પાંચ સાલ તક રોજાના એક એક દિન કી પઢતા રહુંગા તથ પૂરી હોગી, અભી પૂરી નહિ હૂઈ. યે નમાંજોં કી કઝ કી બાત હૂઈ.

નમાંજ કી તરફ રમજાન કે રોજે ફર્જ હૈનું, અગર બાલિગ હોને કે બાદ સે બરાબર રખતે ચલે આએ હૈ, તથ તો અલહમુલિલ્હાહ ઓર અગર વોહ ભી ધૂટે હૈનું, તો ઉસકી ભી આદત આદમી કો માલૂમ હોતી હૈ, કી હર રમજાનમાં મેરે ચાર યા દસ રોજે ધૂટતે હૈ, તો પંદરફ સાલકો બાલિગ હૂએ થે, આજ તીસ સાલ કી ઉમ્ર હૈ, તો હર સાલ કે દસ રોજે ડાયરીમાં નોટ કરલો. ઓર ઉસકી ભી કઝ શુરૂ કર દો. મોકા બ મોકા કઝ કરતે રહો.

અલ્લાહને માલ દોલત દી હૈ, ઓર જકાત અદા નહિ કી, તો ઉસ કા ભી હિસાબ લગાઓ કે કિન્ને સાલોં કી જકાત અદા કરની હૈ.

ઉસકી આસાન શક્લ યે હૈ કે આપ કે પાસ કિતાના માલ થા, વોહ તો માલુમ હી હૈ, લેકિન અબ તક ઝકાત નહિ દી, તો કિસી મુફ્તી સે પુછ લો કે મેરે પાસ દસ સાલ સે ૨૫ તોલા સોના હૈ, ઝકાત મેને નહિ દી, તો અબ કિંત્ની ઝકાત કેસે દેની ચાહિયે, યા પૈસે થે ઓર ઉસકી ઝકાત નહિ દી, તો ઉસમે ભી હર સાલ કે ચોપડે કા ટોટલ આપ કો માલુમ હોગા, કે પેહલી રમજાન કો કયા ટોટલ થા, ઉસી એતેબાર સે અદા કરે.

કુર્બાની વાજિબ થી, વોહ અદા નહિ કી, તો હર સાલ કી કુર્બાની કે બદલે મેં દરમિયાની કિસમકે બકરે કી કીમત કા સદકા કરના જરૂરી હૈ.

સદકતુલ ફિત્ર નહિ દિયા હૈ, તો જિન્ને સાલોં કા બાકી હો, હર સાલ કે પોને દો કિલો ગેહું કી કીમત ઉસકે બદલેમે દેના હોગા. યે સબ તફસીલ ઉલમાસે પુછ લો.

યે સબ કુછ હોગા તથ તવબહ મુક્કમલ હોગી. યે સબ અલ્લાહ તથાલા કે હુક્કું થે, જો હમ સે ધૂટે થે, ઔર જિસ કો અદા કરના હૈ.

બંદો કે હુક્કું

તવબહ કે મુક્કમલ હોને કે લિયે બંદો કે હુક્કું અદા કરને ભી જરૂરી હૈન. બંદો કે હુક્કું દો તરહ કે હૈન. એક જાની ઓર એક માલી. જાની કા મતલબ યેહ હૈ કે હમને કિસી કો તકલીફ પહોંચાઈ હૈ. તકલીફ પહોંચાના દો તરહ સે હોતા હૈ; એક યે કે મારા—પીટા, દૂસરા યે ક્રિયાજીત લૂટી, બે ઈજાજત કિયા, કિસી કો લોગો કે સામને ગાલિયાં દી, જલીલ કિયા, બોહતાન લગાયા, યા કિસી ઓર તરીકે સે તકલીફ પહોંચાઈ, યે જાની હક હૂવા ઓર યે હક વોહ બંદા જબ તક માફ નહિ કરેગા, માફ હોને વાલા નહિ. હમેં શબે કદ મિલ જાવે, ઓર પૂરી શબે કદ, મગરિબ સે લે કર ફજર તક અલ્લાહ કે સામને માફી માંગતે રહેં, તો ભી અલ્લાહ તથાલા કહેંગે ક્રિયે બંદે કા હક હૈ, ઉસ સે માફ કરાઓ. વોહ માફ કરેગા તો મેરી તરફ સે માફ, વરના નહિ. યે હઠીસ મેં ભી હૈ. કાઈદા ભી યહી કહેતા હૈ, આપકા બેટા બડા હૈ, બીસ—તીસ સાલ કા, મેને ઉસકી પીટાઈ કી, અબ આપ કે પાસ આ કર માફી માગું કે આપ કે બેટે કો મેને મારા હૈ, માફ કર દો. તો આપ કહેંગે કે ભાઈ ઉસકા મામલા હૈ, જા કર ઉસસે માફી માંગો, મેરે પાસ કયું આયે હો? ઈસી તરહ બંદે કે

साथ जो कुछ हमने किया, अल्लाह तआलासे जब हम तो बा करेंगे तो अल्लाह तआला युं कहेंगे के उस से निमटाओ.

जो माली हक है, उसका भी यही मस्तवा है, जैसे किसी के पैसे कर्ज (उधार) के तोर पर लिये, फिर वापस नहि दिये या ऐसे ही लिये, और वापस नहि किये, या चूरा कर लिये, या अपने पार्टनर के थे, और उसको बताए बगैर ले लिये, बहनों का वारसाई हक था, और आज तक भाईयोंने नहि दिया, या इबा दिया. पड़ोसी का कुछ ले लिया, किसी की कोई चीज ली और वापस नहि की, किसी की कोई चीज तोड ही, और उसकी किंमत हेनी चाहिये थी वोह नहि ही. मतलब ये के सब माली हक देना बाकी है तो उसको भी देना होगा.

बांदों के हुक्क की अदायगी का तरीका

अगर किसी को मालूम नहि के किस को क्या होना है, तो कैसे दिया जाए? उसका तरीका भी आसान है. हुनियामें जो करोड़ो लोग बसते हैं, उन से हमारा कोई वास्ता नहि, जिन लोगों से हमारा वास्ता है, वोह कुछ हमारे रिश्तेदार है, कुछ खानदान के लोग, कुछ दोस्त अहबाब, कुछ कारोबारी लाईन के कुछ आसपास के पड़ोसी. बहोत बहोत तो पचास, सो, देढ़सो, दोसो. किसी के अगर बोहत ज्यादह तब्दुल्लाकात है, तो दो सो आठभी निकलेंगे. कम तब्दुल्लाकात वाले के तो २०-२५ भी न निकलें. अब उन के नामों का लिस्ट बनाओ. भिसाल के तोर पर ऐक हे अब्दुल्लाह भाई, उन के साथ मेरा दस साल से तब्दुल्लुक है. इन दस सालोंमें उन से मेरा फ्लां दिन जगड़ा हुवा था. गालियां दी थी वगेरह.. आप सोचोगे तो अल्लाह साथ हेगा. तवबह करने ही बेठे हैं तो अल्लाह भी याद दिला देगा. आठभी की नियत सही होती है तो अल्लाह की भी मद्दह होती है. याद आ जाएगा के फ्लां वकत मेरी उन से लगाई हुई थी. मैंने उनकी पीटाई कीथी, गालियां दीथी. तोहमत लगाई थी. तो अब उन के नाम के सामने नोट करो और ये सब लिखो. उन के साथ दस सालमें लेन देन किया होगा के उन के पास से मैंने हजार रुपिये लिये थे, नव सो लोटाए थे, सो अभी तक बाकी है. वोह भी

લિખ લો.

જો હેને કા હૈ, વો લેકર જાઓ ઓર કહો! ભાઈ દેખો, તુમણારે સો રૂપિયે મરે પાસ ઈત્ને સાલોં સે બાકી હૈ. મૈને ગફલત બરતી. અલ્લાહને આજ મરે દિલમે ડાલા. મુજે તોફીક હુઠ્ઠ. મૈં લેકર આયા હું. અલ્લાહ કે વાસ્તે ઉસકો કુબૂલ કર લો ઓર આજ તક મૈને જો ગફલત કી વોહ માફ કર દો. અગર જાની હક બાકી હૈ તો ઉન સે કહો કે ભાઈ મૈને ફલાં રોજ આપ કો ગાલિયાં હી થી, મારા થા, પીટા થા. માઝી માંગતા હું. અલ્લાહ કે વાસ્તે માફ કર દો. દુનિયા કા દસ્તૂર યે હે કે બડે સે બડા દુશ્મન હો ઓર હમ ઉસ કે ઘર જા કર માઝી માગે તો વોહ નરમ હો હી જાતા હૈ. વોહ માફ કર દેતા હૈ.

ભાઈ આખેરત કા મામલા બડા સંગીન હૈ. યહાં અગર હમને બાત સાફ નહીં કી તો આખિરતમે બાપ બેટે હોંગે ઓર સગા બાપ સગે બેટે કા કોઈ હક હોગા તો માફ નહિં કરેગા. વહાં કોઈ રિશ્ટેદારીયો કો દેખતા નહીં, અખ્ખા કે જિમ્મે અગર બેટે કા કોઈ હક બાકી હૈ, તો અખ્ખા કહેંગે કે બેટા મેને તુજે પાલા હૈ, મગર બેટા કહેગા અખ્ખા યે સબ કુછ બરાબર, મગર મેરા હક બાકી હૈ, ઓર મુજે તો મેરા હક ચાહિયે.

ઉસ વકત સબ હક વાલે અલ્લાહ મિયાં કે દરબારમે દખવા કરેંગે. ઓર વહાં રૂપિયે પૈસે તો હોંગે નહિં, જો કુછ થોડી બહુત નેકીયાં હોગી ઉસી સે હમારા હિસાબ કિતાબ સાફ કરેંગે. અલ્લાહ તાયાલા કહેંગે કે ઈત્ની નેકીયાં ઈસકો દો ઓર ઈત્ની ઈસકો ઓર ઈત્ની ઉસકો દો. સારી નેકીયાં ખતમ હો જાયેગી ઓર હકદારોં કે હક બાકી હૈ તો અથ ઉનકે ગુનાહ ઈસકે સર ડાલો.

હદીસે પાકમે આતા હૈ: એક બંદા ઐસા હોગા કે પહાડોં કે બરાબર નેકીયાં લેકર જાયેગા. લેકિન યહાં કિસી કો મારા, ગાલી હી, કિસી કા હક દબાયા, કિસી કે પૈસે લિયે, વોહ સબ વહાં આયેંગે, તો અલ્લાહ તાયાલા ઈસી તરહ નેકીયાં દેતે રહેંગે, નેકીયાં ખતમ હો જાયેગી ફિર ભી હક વાલોં કે હક બાકી રહેંગે તો ઉનકે ગુનાહ ઈસકે સર પર ડાલે જાયેંગે. હુઝૂર સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ફરમાતેં હે,: યે હે મેરી ઉમત કા મિસ્કીન, મુફ્લિસ. દુનિયામે તો હમ મુફ્લિસ ઉસે કહેતે હોએ.

જિસ કે પાસ કોઈ પૈસા ન હો. લેકિન હડીકતમે મુશ્કલિસ યે હૈ, કે વહાં અથ પછીતાવે કે સિવા ઓર કયા હોગા? દુનિયામે હમારે નફસ કો ભારી માલૂમ હોતા હે કે મેં ઉસ કે સામને જા કર મારી માંગુ, લેકિન દેખના યે હૈ કે ઈસ મારી ન માગને કે બાદ જો સર્જા ભુગતાની પેઢી વોહ ઈસ સે જયાદા ખતરનાક હૈ. ઈસ લિયે ઈતની તકલીફ બરદાશ્ત કર લેના આસાન હૈ.

બહુર હાલ યે સબ કુછ કરોગે તો તવહુબ મુક્કમલ હોગી.

મેને અભી કહા થા કે બયઅતમે દો ચીજે હૈન, ગુજરિશતા કી તવહુબ ઓર આઈન્દહ કા અહદો પૈમાન. બહુર હાલ ઉપર જો કુછ ગુજરા વોહ ગુજરિશતા કા મામલા હુવા. ઉનકી અદાયગી કા ખૂબ એહતિમામ કરેં.

પાંચ મામૂલાત, જિન કો અચ્છી તરણ પૂરા કરના હૈ.

(૧) નમાજ, રોજા, ઝકાત, હજ્ઞ, સદકતુલ ફિત્ર ઓર કુર્બાની.

ઇન પાંચો કી અદાયગી કા એહતિમામ કરના. ઇનમેભી પાંચો વકતકી નમાજ કો જમાયત કે સાથ પઠને કા એહતિમામ કરો, કિંયું કે વોહ રોજાનાકા મામલા હૈ. ઈસ લિયે ઉસ કા ખુસૂસી એહતિમામ કરો.

(૨) કુર્બાની પાક કી તિલાવત.

અગર હાફિજ હે તો રોજાના તીન પારે ઓર હાફિજ નહી તો એક પારા. ઓર અગર કુર્બાન પઠના નહિ આતા તો અભી સે નિયત કર લો કે હમ ઈન્શા અલ્લાહ કુચાન સીંખેગે. જિસ મસ્લિદમે નમાજ પઠતે હૈન, ઉસ મેં મોલ્વી સાહબ હોંગે, હાફિજ સાહબ હોંગે, ઉન સે મામલા તથ કર લો કે મેને તો કુર્બાન નહિ પઢા, આપ સીખા દો. ઈન્શાઅલ્લાહ કોઈ ના નહી કહેગા. વકત તથ કર લો કે ઈશા બાદ દસ મિનટ, ફજીર કે બાદ દસ મિનટ. કોઈ ભી વકત તથ કર લો. ફિર ધીરે ધીરે એક વકત આયેગા કે સાલ, દો સાલ, તીન સાલમેં આપ કુર્બાન સીખ જાયેગે. બહુર હાલ કુર્બાન કી તિલાવત એક પારહ રોજાના ઓર હાફિજ હો તો તીન પારહ કરના ચાહ્યે.

(૩) તીસરી ચીજ હૈ, તસ્બીહાત

તસ્બીહાતમે એક તીસરા કલિમા હૈ.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا
حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

ફ્રાઇલે જિક આપને સુની હોગી. ઉસ મેં સબ કલિમાત કી ફ્રીલત આઈ છે. વોહ તમામ કલિમાત ઈસ તીસરે કલિમે મેં આ ગયે. અદ્દ મનુલિલલાહ / અદ્દાહ અકભર / લા ઈલાહ ઈલલલાહ / સુજાનલલાહ / લા હવલા વ લા કુવ્વત ઈલલા બિલલાહ; યે સબ કલિમાત આ ગયે. હર એક કી બડી ફ્રીલત આઈ છે. યે તીસરા કલમા સો મરતબા.

તરખીહાતમે દૂસરી ચીજ હુરુદ શરીફ હે.

હુજૂર સલ્લલલાહ અલયહિ વ સલ્લમકે હમારે ઉપર બહોત બડે એહસાનાત હેં. આપ કે સદકે મેં હમેં ઈમાન કી તોઝીક અતા હૂઈ, આપ કે વાસ્તે સે બેશુમાર નેઅમતો મિલી. ઉન નેઅમતોં કા તકાજા વેસે ભી થા કે હમ હુરુદ શરીફ પણે, આપ સલ્લલલાહ અલયહિ વ સલ્લમ હમ કો અગર તાકીદ ન કરતે તો ભી હમ કો ચાહિયે થા કે આપકા હક અદા કરને કે લિયે હમ હુરુદ શરીફ ભેજતે. જબ કે હદીસમે હુજૂર સલ્લલલાહ અલયહિ વ સલ્લમને ખુદ તાકીદ ફરમાઈ કે મેરે ઉપર હુરુદ ભેજો, જો મેરે ઉપર એક મરતબહ હુરુદ ભેજોગા, અદ્દાહ તખાલા ઉસ પર દસ રહમતો ભેજતે હેં. લિધાજા ઓર જ્યાદા એહતિમામ હોના ચાહિયે. બહર હાલ આપ સલ્લલલાહ અલયહિ વ સલ્લમ કા હક હે કે હમ આપ કે ઉપર હુરુદ ભેજો.

તરખીહાતમે તીસરી ચીજ ઈસ્તિજ્ઝાર હે.

હમ તવબહ તો કરતે હેં, લેકિન ફિર ભી છોટે બડે ગુનાહ હમ સે ચલતે ફિરતે હોતે હી રહતે હે. તો જૈસે કપડે પર ધૂલ આતી રહતી હૈ તો ઉસકો જાડતે રહતે હેં, જૂતે પર ધૂલ આ જાતી હૈ, તો ઉસકો જાડતે રહતે હૈ, ઈસી તરહ છોટે મોટે ગુનાહો કી વજહ સે હિલ કે ઉપર જો ગુબાર આતા હે ઉસકો દૂર કરને કે લિયે ઈસ્તિજ્ઝાર રખા હે,

ઈસ્તિજ્ઝાર કે કઈ કલિમે હદીસમે આયે હૈ. જૈસે:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ
.....

अस्तित्वशाली का मतलब ये हो कि मैं अल्लाह तआला से अपने गुणाओं की भाँझी भागता हूँ। इन्हें अद्वाज भी कही जाती है। मगर उपर के कलेमात्र की फ़जीलत ज्यादह है।

ਬਹੁ ਹਾਲ ੧੦੦ ਮਰਤਬਾਹ ਤਿਸਰਾ ਕਲੇਮਾ, ੧੦੦ ਮਰਤਬਾਹ ਫੁਰੂਦ
 ਸ਼ਰੀਕ, ੧੦੦ ਮਰਤਬਾਹ ਈਤਿਗਫ਼ਾਰ, ਯੇ ਤੀਨ ਤਸਥੀਹ ਸੁਭਾਵ ਥਾਮ ਦੀ ਟਾਈਮ
 ਕੇ ਖਾਨੇ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਰੂਹ ਕੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਿਲਾਵਤ ਨਾਥੇ ਕੀ ਜਗਾ ਪਰ ਹੋ ਗਈ।
 ਸੁਭਾਵ ਕੀ ਤਸਥੀਹ ਕਾ ਅਚਛਾ ਵਕਤ ਫੁਰੂ ਕੀ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਅਦ ਸੋ ਤੁਲੂਅੇ
 ਆਈਤਾਬ ਤਕ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਜਿਕ ਕੀ ਬਡੀ ਫਜ਼ੀਲਤ ਆਈ ਹੈ। ਅਗਰ ਆਪ
 ਕੋ ਅਲਵਾਹ ਤੋਫ਼ਿਕ ਹੈ ਤਾਂ ਫੁਰੂ ਕੀ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਅਦ ਜਗਾ ਪਰ ਬੇਠ ਕਰ ਹੀ
 ਤਸਥੀਹਾਤ ਓਾਰ ਤਿਲਾਵਤ ਭੀ ਪ੍ਰਾਰੋਧ ਕਰ ਲੋ। ਫਿਰ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲੇ ਤੋਂ ਹੋ ਰਕਾਤ
 ਈਹਾਕ ਕੀ ਪਥ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਓ। ਅਲਵਾਹਨੇ ਇਨ ਭਰ ਕੀ ਗਾਰਨ੍ਟੀ ਹੋ ਹੀ ਹੈ
 ਕੇ ਜੋ ਉਸ ਕੇ ਲਿਧੇ ਹੋ ਰਕਾਤ ਸੁਭਾਵ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਲਵਾਹ ਕਾਮ ਬਨਾ ਦੇਗਾ।
 ਲੇਕਿਨ ਬਾਝ ਆਹਮੀ ਕੇ ਕਾਮੋਂ ਕੀ ਸੇਟਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਾਈਨ ਸੇ ਕੁਝ ਓਾਰ
 ਹੋਤੀ ਹੈ। ਉਨ ਕੇ ਲਿਧੇ ਫੁਰੂ ਕੀ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਅਦ ਬੇਠਨਾ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹਿ ਹੈ ਤੋਂ
 ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹਿ, ਯਕੇ ਜਾਈਧੇ। ਯਲਤੇ ਫਿਰਤੇ ਪ੍ਰਾਰੋਧ ਕਰ ਵਿਲੱਖੇ। ਧਾ ਫੁਰੂ ਕੀ
 ਨਮਾਜ਼ ਸੇ ਪਛਲੇ ਧਾ ਸੁਭਾਵ ਉਠਨੇ ਸੇ ਲੇ ਕਰ ਛਾਡੇ ਛਾਡੇ ਬਾਜੇ ਤਕਮੈ ਪ੍ਰਾਰੋਧ
 ਕਰ ਲੋ। ਤਸਥੀਹ ਏਕ ਜਗਾ ਬੇਠ ਕਰ ਭੀ ਪਥ ਸਕਤੇ ਹੈ, ਓਾਰ ਯਲਤੇ ਫਿਰਤੇ
 ਭੀ ਪਥ ਸਕਤੇ ਹੈ। ਏਕ ਜਗਾ ਬੇਠ ਕਰ ਪਥਨੇਮੈ ਜੁ ਜਾਧਾਦਾ ਲਗੇਗਾ। ਝਾਧਾ
 ਭੀ ਜਾਧਾਦਾ ਹੋਗਾ। ਯਲਤੇ ਫਿਰਤੇ ਪਛੋਂ ਤੋਂ ਭੀ ਝਾਧਾਦਾ ਸੇ ਖਾਲੀ ਨਹਿ। ਹਮ

ખાના ચલતે ફિરતે ભી ખા સકતે હૈ, લેકિન હમ કથી ખાતે નહિ, હાં સફર કે મોકે પર ગાડી મેં જગા નહિ મિલી તો ખડે ખડે ભી ખા લિયા. લેકિન રોજાના ઘર પર તો દસ્તરખાન બિધાયેંગે. પલેટે રખેંગે, ચટની અચાર, પાપડ સબ રખેંગે. કોઈ કહે કે ભાઈ ખાના તો ચલતે ફિરતે ભી ખા સકતે હૈ, તો હમ કહેંગે કે જરા ઈતિમનાન સે ખાએં તો અચાર. બહર હાલ હર ચીજ કા યેહ હાલ હૈ.

શામ કી તરફીહ અસર સે લેકર મગારિબ તકમે પઠ લો તો બહુત અચાર, ઉસ વકત કી બરી ફરીલત આઈ હૈ. ઈસમે જિક કરને પર બડે વઅદે હૈન, લેકિન અગર મોકા નહિ હૈ તો કોઈ બાત નહિ, અસર કે બાદ સે લેકર સોને તકમે ઈન તરફીહાત કો પૂરા કર લો.

(૪) દુરુદ શરીરી કી કિતાબ

યે ચહલ દુરુદ હૈ. દુરુદ કે બાહોત સે ઓર કલેમાત હદીસમે આએ હૈન, ઈનમે સે ચાલીસ કલેમાત દરુદો સલામ કે સહીહ હદીસોમે આએ હૈન, ઉન કો જમા કિયા હૈ. ૨૪ ધંટેમે, દિનમે રાતમે, જબ ચાહે યે એક મરતબહ પઠ લેં,

(૫) હિજબુલ આજમ.

હિજબુલ આજમ એક દુઆ કી કિતાબ હૈ. મુલ્લા અલી કારી (રહ.) બડે મુહદિસ ઓર આલિમ થે, ઉન્હોને હુજૂરે પાક સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લામ કી સારી દુઆઓ કો જમા કિયા હૈ.

હમ દુઆમે અલ્લાહ સે અપની હાજરે માંગતે હૈન, કે અય અલ્લાહ રોજી હૈ, કારોબારમે બરકત હૈ, નેક અવલાદ હૈ, તંહુરસ્તી હૈ, મુજે ભી હૈ, ઘરવાલો કો ભી હૈ. મુજે પાડોસીયોં કે શર સે બચા, દુશમનો સે બચા, બિમારીયોં સે હિઝાજત ફરમા... હુજૂર સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લામને દુનિયા ઓર આખિરત કી તમામ જરૂરતે માંગ કર બતલાઈ. વોહ સબ ઈસ હિજબુલ આજમમે મોજૂદ હૈ.

અબ દખ્ખો ! એક તરીકા યે હે કે તંહુરસ્તી હમ અપને અલ્કાજમે માંગે, ઓર એક તરીકા યે હે કે ઉન અલ્કાજમે માંગે, જિન સે હુજૂરે પાક સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લામને માંગા હૈ. તો હુજૂરે પાક સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લામ કે અલ્કાજ કી બરકત કુછ ઓર હી હૈ. વોહ તો ગોયા

અલ્લાહ તથાલા કે યહાં મુસ્તનદ હૈ.

સરકારમાં અરજી ઠેને કા એક તરીકા યે ભી હૈ કે હમ અપને હાથ સે બનાવે ઓર એક તરીકા યે હે કે સરકાર કા બનાયા હુવા ફારમ હમ લા કર ભરે તાકે જલ્દી કુખૂલ હો.

હુજૂર સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી સારી હુઆઓં કો મુલ્લા અલી કારી (રહ.) ને એક કિતાબમે જમા કર દિયા હૈ. ઓર સહૂલત કે લિયે સાત હિસ્સે કર દિયે હૈ. એક હિસ્સા સનીચર કા, દૂસરા ઈતવાર કા, પીર કા, મંગલ કા,... તો ઐસા નહિ કે જૈસા લિખા ઉસી દિન પછના જરૂરી હો. બલ્કે હુઆઓં કા જખીરા ઈતના જ્યાદહ હો ગયા કે આદમી એક દિનમે સારા પઢ નહિ પાતા. કામકાજ વાલે આદમી કે લિયે યે દુશ્વાર હોતા હૈ, તો ઉન્હોને આસાની કે લિયે સબ હુઆઓં કે સાત હિસ્સે કર કે હિસ્ટે કે દિનોં કે નામ લિખ દિયે કે એક હિસ્ટેમે સારી હુઆઓં સે પાર હો જાએ. વોહ કિતાબ ખરીદ લો. ઉર્દૂ—ગુજરાતી દોનો તરહકે તર્જૂમે વાલી મિલેગી. ઉસમે સે હુઆ પછે વકત સાથમે તર્જૂમા ભી દેખ લો. ઉસ સે કયા માંગા જા રહા હૈ, વો સમજમે આ જાયેગા ઓર જુ જ્યાદહ લગેગા.

ઉસમે અગર કોઈ ઐસી હુઆ આ ગઈ, જો ઉસ વકત હમારે હાલ કુમનાસિબ હૈ, તો ઉસકો યાદ કર કે ૨૪ ધંટે ચલતે ફિરતે ઉસકો માંગા કરો. કભી કોઈ ખતરનાક બીમારી આ ગઈ, ઓર હુઆમે આયા કે અલ્લાહ મુજે ખતરનાક બીમારીઓં સે બચા, તો ઉસકો યાદ કર લો, ઓર પણહતે વક અપની બીમારી જહનમે રખો. રોજી કા—કારોબાર કા મસ્ઝલા હૈ, તો આપ કો ઉસમે કોઈ હુઆ ઐસી ભી મિલેગી, જિસમે રોજી કી બરકત આપ સલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને માંગી હૈ, તો ચલતે ફિરતે હિલો હિમાગમે હુઆ માંગો. હુઆ માગને કે લિયે જુબાન સે બોલને કી જરૂરત નહિ, હિલ સે અલ્લાહ કી તરફ મુતવજ્જેહ હો ગયે, હિલ હી હિલમે અલ્લાહ સે માંગ રહે હોય, યે ભી હુઆ હૈ.

બહુર હાલ કુલ પાંચ ચીજે હો ગઈ.

(૧) ફરાઈજ કી આદયગી, (જિસમે પાંચો નમાજે અપને વકત પર જમાયત કે સાથ પછના ખાસ હૈ)

- (२) कुआर्ने पाक की तिलावत.
- (३) तस्बीहात (तिसरा कलमा, हुरूद शरीक, ईस्तिग्फार.) सुख्ख
शाम १००/१०० मरतबा)
- (४) चालीस हुरूद शरीक.
- (५) हिज्जबुल आजम.

इनमें से तीन चीज़ें : तिलावत, हुरूद शरीक और हिज्जबुल आजम के लिये कोई वक्त में आप के लिये मुकर्रर करके बतलाता नहि. आप अपनी सहुलतमें जो सुटेबल हो, हिनमें, रातमें, सुष्ठुमें, शाममें, तब पठ सकते हैं। इतना ज़्यूर क़ुँगा के अपनी सहुलत से कोई वक्त ज़्यूर मुकर्रर कर लिज्जये, क्युं के वक्ते मुकर्रर ऐ पर वोह काम होता है, और वक्त मुकर्रर किये भगौर मुश्किल है। कभी-किसी रोज सुष्ठुमें पढ़ा, किसी रोज शाममें पढ़ा, चार पांच रोज मुआमला यालेगा, फ़िर खत्म हो जाएगा। लिहाजा वक्त की तथ्यीन होनी चाहिये। उस के अलावह हर इर्ज नमाज के बाद आयतुल कुर्सी पढ़ लें।

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْقَيُّومُ لَا تَأْنِدُهُ سِنَةٌ وَلَا نُوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عَنْهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسَعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَوْدُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

इसकी बड़ी फ़जीलत है।

हर इर्ज नमाज के बाद अगर सुन्नतें और नफ़्रें हैं, तो उन से शरिर छों कर, और अगर सुन्नतें और नफ़्रें नहि तो सलाम के बाद उउ मरतबह सुख्खानल्लाह, उउ मरतबह अल्हम्दुलिल्लाह, उ४ मरतबह अल्लाहु अक्बर पठ लिया करो। इस का नाम तस्बीहाते फ़ातिमी है। हुजूरे पाक सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने अपनी साहबजाही हज़रत फ़ातिमत (रहि.) को बतलाई थी। पांच नमाजों के बाद और सोते वक्त भी तस्बीहाते फ़ातिमी पठें लो।

સોને કે લિયે અગર વુજૂ ન હો તો વુજૂ કર લો. ઓર સોને સે પેહલે યે તસ્થીહાત, સૂરએ ફાતિહા, આયતુલ કુર્સી ઓર ચારોં કુલ પણ કર હાથો પર દમ કર કે જિઝમ પર ફેર લો ઓર દાહની કરવટ પર સો જાઓ. સોને કે વકતકી બહુત સારી દુઆઓ હદીસ શરીફમે આઈ હૈ. ઉન મેં સે કોઈ એક પઠ લો યા સબ પઠ લો. આમ તોર પર યે પઠતે હૈ:

اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيٰ

સોનેમં દો ચીજે મેને બતલાઈ. એક સોને કા તરીકા કે બાવુજૂ દાહની કરવટ પર દાહને રૂખ્સાર કે નીચે દાહના હાથ રખ કર સોના. દુસરી ચીજ સોને કી દુઆ. યે સુન્નત તરીકા હૈ.

ઈ કામમે સુણાત તરીકે કા ખ્યાલ રખો.

ખાને કે લિયે બેઠો તો ખાને કા જો તરીકા હુજૂરે પાક સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમને બતલાયા ઉસ તરીકે સે ખાઓ. ખાના તો કિસી તરહ ખાના હી હૈ, ખડે ખડે કે બેઠે બેઠે, કિસી ભી શકલ મેં. લેકિન યે સોચે કે હુજૂર સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કિસ તરહ ખાતે થે? આપ સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમને બેઠ કર ખાયા હૈ તો હમ ભી બેઠ કર ખાઓંગે. ખાને સે પેહલે આપ સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમને હાથ ધોયે હૈ તો હમ ભી હાથ ધોયોંગે. ઈસી તરહ હમ ખાના દાહને યા બાયે, કિસી હાથ સે ભી ખા સકતે હોય, લેકિન હમ માલૂમ કરેંગે કે હજૂર સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમને કોન સે હાથ સે ખાયા હૈ? તહકીક સે માલૂમ હૂવા કે આપ સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમને દાહને હાથ સે ખાયા હૈ, લિહાજા હમ ભી દાહને હાથ સે ખાઓંગે. આપને લુકમા કિસ તરહ લિયા? કલમે કી ઉગલી, ઉસકે સાથ વાલી ઉગલી ઓર અંગૂઠે સે. અગર આસાની સે ઈસ તરહ દો ઉગલીયો ઓર અંગૂઠે સે ખા સકે તો અમલ કરેં, વરના દો મજીદ ઉગલીયાં ભી બઢાને કી ઈજાજત હૈ. ખાને સે પેહલે આપ સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લમને કયા પઢા? માલૂમ હૂવા કે બિસ્મિલ્હાહ પઢી હૈ યા ફ્લાં દુઆ પઢી. ખાને સે ફારિગ હો કર આપને કયા કિયા? હાથ ધોયે ઓર દુઆ પઢી.

ઈસ તરહ જિતને ભી કામ હમ કરેં, સોના, જાગના, ઉઠના,

ਬੈਠਨਾ, ਜੂਤਾ ਪਹਨਨਾਨਾ, ਕੁਆਏ ਹਾਜ਼ਤ ਕੇ ਲਿਖ ਜਨਾ ਵਗੋਰਹ, ਈਨਮੋਂ ਪੇਹਲੇ ਸੁਨਨਾ ਤਰੀਕਾ ਮਾਲੂਮ ਕਰਲੋ, ਓਰ ਉਸ ਕਾਮ ਕੋ ਉਸੀ ਤਰਹ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਤਰਹ ਹੁਗ੍ਗੂਰ ਸਲਲਲਾਹੂ ਅਲਧਾਇ ਵ ਸਲਲਮਨੇ ਕਿਯਾ ਹੈ। ਹੁਸਰਾ ਧੇ ਕੇ ਉਸ ਮੋਕੇ ਪਰ ਜੋ ਜੋ ਹੁਆਂ ਹੁਗ੍ਗੂਰ ਸਲਲਲਾਹੂ ਅਲਧਾਇ ਵ ਸਲਲਮਸੇ ਮਨਕੂਲ ਹੈ, ਉਨ ਹੁਆਂ ਕੋ ਭੀ ਪਛੇ ਕਾ ਐਹਤਿਮਾਮ ਕਰੋ। ਧੇ ਕਰ ਲੋਗੇ ਤੋ ਸਮਯੋ ਕੇ ਆਪਕੀ ਪੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਈਵਾਦਤ ਬਨ ਗਈ। ਈਸਮੇਂ ਬਡੀ ਬਰਕਤ ਹੈ। ਥੋਡੇ ਜਮਾਨੇ ਤਕ ਧਿਆਨ ਫੇਨਾ ਪਡੇਗਾ, ਫਿਰ ਜਬ ਆਫਤ ਬਨ ਜਾਵੇਗੀ, ਤੋ ਖੁਦ ਬ ਖੁਦ ਹੋਤਾ ਰਹੇਗਾ।

ਅਥ ਤਕ ਜੋ ਕੁਝ ਬਤਲਾਯਾ ਵੋਹ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੈਂ।

ਧਾਰ ਅਤੇ ਗੁਨਾਹ, ਜਿਨਸੇ ਬਚਨੇ ਦੌਸਤੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ

ਬਚਨਾ ਆਸਾ ਵੀ ਜਾਏਗਾ।

ਬਧਅਤ ਕੇ ਅਲੱਗਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਦੇ ਕਹਲਵਾਧਾ ਗਿਆ ਕੇ ਹਮ ਅਹਦ ਕਰਤੇ ਹੋਂ ਕੇ ਈਨਸ਼ਾਅਲਲਾਹ ਆਈਨਹ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹ ਨਹਿ ਕਰੋਗੇ। ਲਿਹਾਜਾ ਅਥ ਹਮੋਂ ਹਰ ਗੁਨਾਹ ਦੌਸਤ ਦੇ ਬਚਨਾ ਹੈ।

ਧਾਰ ਗੁਨਾਹ ਐਸੇ ਹੋਂ ਕੇ ਅਗਰ ਉਨ ਦੇ ਬਚਨੇ ਕੀ ਕੋਣਿਕਾ ਓਰ ਐਹਤਿਮਾਮ ਕਿਯਾ ਗਿਆ ਤੋ ਈਨਸ਼ਾਅਲਲਾਹ ਦੌਸਤੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

(1) ਆਂਖ ਕੀ ਲਿਫਾਜ਼ਤ

ਬਦਨਿਗਾਹੀ ਦੇ ਅਪਨੇ ਕੋ ਬਚਾਓ। ਜਿਸਨੇ ਆਂਖ ਕੀ ਬਚਾਧਾ, ਵੋਹ ਜਿਨਾ ਵਗੋਰਹ ਦੇ ਤੋ ਬਚ ਹੀ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਨ੍ਹੁਂ ਕੇ ਜਿਨਾ ਤੋ ਬਾਧ ਕਾ ਫਰਜ਼ਾ ਹੈ।

ਬਦਨਿਗਾਹੀ ਧਾਨੀ ਨਾਮਹਰਮ ਓਰਤੋਂ ਕੀ ਫੇਖਨੇ ਦੇ, ਬੇਰਿਖ ਲਹਕੋਂ ਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰ ਕਰਨੇ ਦੇ, ਟੀ.ਵੀ. ਫੇਖਨੇ ਦੇ, ਝੁਕਾ ਓਰ ਬੇਹਧਾਈ ਕੇ ਮਨਾਜ਼ਿਰ ਓਰ ਨੰਗੀ ਤਸਵੀਰੇ ਫੇਖਨੇ ਦੇ ਅਪਨੇ ਕੀ ਬਚਾਓ।

(2) ਬਦਜੂਬਾਨੀ ਦੇ ਲਿਫਾਜ਼ਤ

ਬਦਜੂਬਾਨੀ ਧਾਨੀ ਗੁਬਾਨ ਦੇ ਤਮਾਮ ਗੁਨਾਹ। ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ, ਲਡਾਈ ਜਘਡਾ, ਬੋਹਤਾਨ, ਗੀਖਤ, ਵਗੋਰਹ।

ਆਮ ਤੌਰ ਪਰ ਆਦਮੀ ਫਿਨ ਭਰ ਜਾਵਾਹ ਗੁਨਾਹ ਗੁਬਾਨ ਦੇ ਓਰ ਆਂਖ ਦੇ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਲਿਹਾਜਾ ਈਨ ਦੇ ਬਚੋ।

(3) બદગુમાની સે હિફાજત.

હમારા નફસ બડા શરારતી હૈ, શરારતી કી આદત યે ભી હોતી હૈ કે શરારત કે સાથ ઐસી તદખીરે કરતા હૈ કે લોગોં કા ધ્યાન દૂસરી તરફ ચલા જાએ ઓર ઉસને જો શરારત કી હૈ, વોહ લોગોં કે સામને ન આવે. યે બદમાશ ઓર શરીર નફસ હમ કો દૂસરોમં લગા હેતા હૈ, કે ફ્લાના યું કર રહા હૈ, ફ્લાના તુમ્હારે મુતઅલ્લીક યું સોચતા હૈ, સારી દુનિયા કી ફિકર દિલાએગા, મગર અપની તરફ ધ્યાન નાહિ દિલાએગા કે મેં કયા કર રહા હું? મેરેમેં કયા ખરાબીયાં-કમજોરીયાં હું? લિહાજા અપને કો ઈસ તરહ કી બદગુમાની સે બચાઓ. નફસ કો યું કહો કે ભાઈ સારી દુનિયા કયા કરતી હૈ? ઉસકી ફિકર તુ મત કર, તુ અપની તરફ ધ્યાન દે કે તેરેમે યે એખ હૈ, યે કમજોરી હૈ, યે ગુનાહ હૈ, યે ખરાબી હૈ, યે સબ દૂર કર.

(4) હરામ લુકમે સે અપને કો બચાઓ.

હરામ ગિજા બડી ખતરનાક ચીજ હૈ. જબ પેટમે જાતી હૈ તો રંગ લાતી હૈ, ગિજા અગર સડી ઝૂછ હો, ઉસમે જહર હો, ઓર હમ ખા લેંગે તો હમારે જિસમ કો નુકસાન હોગા, ચાહે હમેં માલૂમ હો કે ઈસમે જહર હૈ, ચાહે માલૂમ ન હો, ભૂલ સે ખા લિયા તો ઐસા ન હોગા કે પેટ કહે કે યે તો બિચારેને ભૂલ સે ખાઈ હૈ, ઉસકો નુકસાન મત કરો. વોહ તો બહર હાલ નુકસાન કરેણી, બીમાર કર દેણી. માર ડાલેણી. ઈસી તરહ હરામ ગિજા જબ પેટમે જાતી હૈ, તો અપના રંગ ઓર અસર દિખલાતી હૈ, ચાહે હમ ભૂલ સે ખાવે કે જાન બુઝ કર. ઉસકો અસર ઓર રંગ યે હે કે ઉસ સે જો ખૂન પેદા હોગા, ઉસસે હમારે દિલોમેં ગુનાહ કે જજબાત પેદા હોંગે ઓર હમ ગુનાહ કરેણો.

હર ચીજ કા અપના અસર હોતા હૈ, ટોનિક ખાયા તો ઉસકા યે અસર હોગા કે કુલ્વત આયેણી. ઐસે હી હરામ ગિજા ખાએંગો તો ઉસકા અસર ગુનાહ કે ખ્યાલાત કી શકલમેં ઓર હલાલ ગિજા કા અસર દિલમેં અચ્છે ખ્યાલાત કી શકલમેં હોગા.

આમ તોર આપને દેખા હોગા કે કિસી વાયજ કી મજલિસમે યા કિસી અલ્લાહ વાલે કી મજલિસમે કિસી આલિમ કી બાત સુન કર દિલમેં

आता है के में बहुत भुरा हुँ. अब गुनाह छोड़ हुँगा. वहां मजलिसमें बेठ कर पक्का ईराइ किया, लेकिन घर आने के बाद फिर गुनाह शुरू हो जाते हैं. ईसमें बड़ा पार्ट अदा करने वाली चीज़ क्या है? वोह हमारी रोज़ी है. वोह पेटमें है, और हमें काम नहिं करने देती. ईस लिये हराम लुकमें से अपने को बचाओ. अपने घरवालों को बचाओ. घरवालोंमें नाईरमानीयां आने का एक सबब ये भी है.

ये चार गुनाह हूँये. बाकी भी सब गुनाहों से बचना है, लेकिन इनसे बचोगे तो उभ्मीद है के दूसरे गुनाहों से बचना आसान हो जाएगा.

तवबहु गुनाहों का तिरयाक है, उसमें दूर मत करो

गुनाह ज्ञानभुज कर करना नहिं है, लेकिन कभी भूल से हो गया, तो फ़ौरन तवबहु करलो, दूर मत लगाओ, उसमें ताखीर नहिं होनी चाहिये. हम घर से कपड़े बदल कर (पहन कर) निकलते हैं, उस वक्त कोशिश करते हैं कि इन कपड़ों पर एक धज्जा भी न लगे, कीचड़ न लगे, पेशाब न लगे, गोबर न लगे, ईसकी पूरी कोशिश होती है. ओर अगर लग गया तो फ़ौरन धोते हैं, घर आने का भी ईन्तेज़ार नहिं करते. रस्तेमें अगर कहीं नल नज़र आ गया तो फ़ौरन धो डालते हैं. हमारी तबीयत ईस बात को गवारा नहिं करती कि हमारे ईत्ते अच्छे कपड़े पर धज्जा हो. सोचते हैं कि लोग क्या कहेंगे?

हालांकि ये कपड़े हो दिन के बाद हम उतार देंगे. दूसरे पहेंगे, लेकिन फिर भी ईतना ध्याल.

हीटे पाकमें आता है कि आदमी गुनाह करता है तो उसके द्विल पर काला धज्जा लग जाता है. अगर तवबहु कर ले तो वो धूल जावे, नहिं तो बाकी रहता है. दूसरा गुनाह किया, दूसरा धज्जा लगा. तीसरा गुनाह किया, तीसरा लगा. लिहाज गुनाह तो हमें करना नहिं, लेकिन खुदानध्वास्ता(खुदा न करे) हो गया तो जैसे हम कपड़ों पर ज्ञानभुज कर धज्जे डालते नहिं, लिहाज अगर लग गया तो धो डालते हैं, ईसी तरह गुनाह हो जावे तो तवबहु करनेमें दूर मत करो. हमारी सब से बड़ी कमज़ोरी ये है कि गुनाह हो जाने के बाद तवबहुमें ताखीर करते हैं. कपड़े

કો ધર્ભે લગ ગયે તો નલ કે પાસ જ કર નલ ખોલના પડેગા, લેકિન તવબહમે ઈતની દેર ભી નહિ લગતી. જહાં ગુનાહ હુવા ઉસી વકત અલ્લાહ કી તરફ ધ્યાન, હિલમે પછીતાવા ઓર દોબારા પક્કા ઈરાદા કે અબ નહિ કરેગે. યે હો ગઈ તવબહ. કોઈ દો રક્ખત પણહના ભી જરૂરી નહિ. પછે તો અચ્છા હૈ. ન સલાતુતાવબહ જરૂરી. ઈતની હી તવબહ કી હકીકત હૈ. ખુલાસા યે કે તવબહમે દેર ન કરો. દેર કરોગે તો ઉસકી વજહ સે ફિર અલ્લાહ તાચાલા સે દૂરી બઢતી જાએગી. બહોત સે હજરાત કહતે હૈને કે આપસે બયઅત હૂવે, તસ્બીહ ચલતી રહી, આઠ દસ રોજ તક તો બહૂત જુ લગા. બહોત અચ્છી પાંદી ભી હૂઈ. ફિર દસ રોજ કે બાદ મુઆમલા ઢીલા પડ ગયા. તો મેને કહા કે ભાઈ દેખો, ઉસકી વજહ યે હૈ કે વોહ તાજા મુઆમલા થા, ગુનાહ સે ભી બયે. મગર આઠ દસ રોજ કે બાદ કુછ ગુના હૂવે, ઉન ગુનાહોને અપના અસર દિખલાના શુરૂ કિયા. અગર ઉન ગુનાહોને ફોરન તવબહ કર લી હોતી તો યે નોભત ન આતી. તવબહ કરતે નહિ, ઉસકી વજહ સે અસર પડતા હૈ. જુ નહિ લગતા. બદ નિગાહી કા સબ સે બડા અસર યે હૈ કે ઈબાદત કે અંદર સે જુ હટ જાતા હૈ. અલ્લાહ તાચાલા ફરમાતે હૈ કે બદનિગાહી પર મેં ઉસકો સજા દેતા હું કે મેરી ઈબાદતમે ઉસકો લુત્ફ નહિ આતા. મજા નહિ આતા. અગર હમ કો ખાનેમે મજા ન આવે તો દો દિન બરદાશત નહિ હોગા. ડોક્ટર કે પાસ જાયેગે કે ડોક્ટર સાહબ ખાના ખાતે હૈને, લેકિન કુછ પતા હી નહિ ચલતા. કુછ લુત્ફ હી નહિ આતા. મજા નહિ આતા. કયા બાત હૈ? ડોક્ટર સાહબ કહેંગે બીમારી હૈ, દવા કરો જલ્દી સે. ઓર યહાં અગર (જિક-નમાજ)મે મજા નહિ આતા તો ઉસકો સાલહા સાલ સે ચલા રહે હૈ.

અચ્છે લાગાંકી સાહિબત એહિતયાર કરો

ઈસકા આસાન તરીકા યે હૈ કે અપના માહોલ ભી હમ બદલને કી કોણિશા કરે. જબ હમને તવબહ કી તો ગોયા હમ પેશાબ કે ઘડેમે સે બાહુર આ ગયે. બહાર આને કે બાદ કપડે ભી ઉતારે, ગુસ્લ ભી કિયા, ઘૂલો હૂવે કપડે ભી પહને. અબ ફિર બાદમે ઉસી ઘડેમે જાકર જિરતે હૈને,

તો કયા ફાયદા હોગા? બચ્ચા નાપાક હુવા, પેશાબ લગા, પાખાના લગા. માંને ઉસકો ખૂબ ધૂલાયા, પાઉડર લગાયા, નથે કપડે પહેનાયે, ખુશભૂ લગાઈ, ઓર બચ્ચા જા કર ફિર પાખાનેમે ગિરતા હૈ, તો યે સબ કુછ કરને સે કયા ફાયદા હુવા? ઈસ લિયે માહોલ બદલને કી જરૂરત હૈ.

અબતક અગર હમારા માહોલ અચછા નહિ થા, હમારા ફેન્ડ સર્કલ ગલત થા, તો અબ ઉસકો ઐરબાદ કેહ હો. અબ હમારી લાઈન બદલી, લિહાજા અબ દોસ્તી ભી બદલ હો. અબ અચ્છે લોગોં કે અંદર ઉઠો બેઠો. જો નેક હોં, નમાજી હોં, નેકી કા એહતિમામ કરને વાલા હો. ગુનાહોંસે બચને વાલા હો, લોગોં કે હુક્કુક અદા કરને વાલા હો, ઐસે કે સાથ ઉઠના બેઠના તથ કર લો.

કોઈ અગર યે કહે કે ઐસે નેક લોગ તો પૂરે તોર પર નહિ મિલતે, તો ઉસકે મુકાબલેમે અગર અગર થોડે મિલે ઓર નેક હોં તો અચછા હૈ. કયું કે આદમી જિસ માહોલમે રહતા હૈ, વૈસા હી બનતા હૈ. નમાજિયો કે સાથ બેઠેંગો તો નમાજ કે વકત વો નમાજ કે લિયે જાયેંગો, તો ઉસ વકત હમેં બેઠે રહણા કહાં અચછા માલૂમ હોગા? કમ અજ કમ શર્મા શર્મી મેં તો ભી જાના પડેગા. ઓર અગર બેનમાજિયો કે સાથ બેઠેંગો તો ઉસકા ઉલટા અસર હોગા. આપ અગર પક્કે નમાજી હોં, અજાન હૂઈ ઓર આપ ઉઠ કે ગયે કે મેં નમાજ પણ કર આતા હું, લોકિન દો દિન—ચાર દિન—આઈ દિન યા મહિના, એક વકત એસા આયેગા કે વોહ કહેંગો કે યાર તુ રોજાના ઉઠ કર ચલા જાતા હૈ, લિહાજા આપ સોયેંગો કે ચલો અભી જાતા હું, અભી જાતા હું, ઓર જમાઅત ચલી ગઈ, પેહલે જમાઅત જાયેંગી, ફિર નમાજ જાયેંગી. ઈસ લિયે અચ્છી સોહબત કા માહોલ બહુત જરૂરી હૈ. બુરે માહોલ સે અપને કો નિકાલના જરૂરી હૈ. ઉસકે બગેર કામ આસાન નહિ હૈ.

બસ! યે સબ કરને ઓર બચને કી ચીજે હો ગઈ, આપકો અમલ કરના હૈ, ઓર પાંદી કરના હૈ, દેખો એક દિન ભી છોડના મત. નફસ કહેંગા કે એક દિન ધૂટા તો કયા? ઉસમે કયા ખરાબી આ જાયેંગી? મેં આપસે પુછીતા હું કે આપ કી ઉમ્ર ૪૦ સાલ કી હૈ, જબ સે પૈદા હુવે ખરાબર ખાતે ચલે આએ હોં, બચપનમે માં કા દૂધ પિયા, દૂધ છુડાયા તો

ગિજા પર આએ. બરાબર ૪૦ સાલ સે કોઈ દિન ખાલી નહિ ગયા. મેં આપ સે કહું કે ૪૦ સાલ સે ખા—પી રહે હો, દો દિન અગર નહિ ખાઓંગો તો કયા હો જાએગા? આપ જાનતે હેં કે કયા હોગા? પૈર ઢીલે હો જાઓંગો. બહોત કમાંડોરી આ જાએગી, ૪૦ સાલ સે ખાતે ચલે આએ હેં, તો ભી દો દિન છોડને સે સિહત પર અસર પડેગા. ઓર યહાં તો તસ્બીહ અભી આઠ દિન સે શુરૂ કી હે, ઓર વોહી અગર એક દિન છોડ દેંગે તો કયા નતીજા હોગા?

જિસ્મકે તો સારે તકાલે હમ પૂરે કરતે હેં, ખાના—પીના વકત પર, ગુસલ કરના, કપડે બદલના, સોના, આરામ કરના, યે સબ જિસ્મ કી ઝરૂરતે હે, ઉસકા હમને એસા ટાઈમ ટેબલ બનાયા હૈ કે જરા ભી ઉસકો નહિ છોડતે. મિસાલ કે તોર પર ગુસલ, લોગોં કો આપ ફિલ્ખિયહ બયાન કરતે હેં કે મેં તો સુખહ ઉઠતે હી પેહલે ગુસલ કરતા હું, કપડે ભી રોજાના બદલતા હું, ખાના દો વકત ટાઈમ પર હી ખાતા હું. નાશતા ઈતને બજે, વગેરહ... યે સારા ટાઈમ ટેબલ કે મુતાબીક આદમી અચ્છી તરહ કરતા હૈ ઓર લોગોં કો ફિલ્ખિયહ બતાતા હૈ. કભી ઉસમે કોઈ કમી આઈ? દુનિયામે કોઈ બડે સે બડા હાદિસા હો જાએ, મસલન બારહ ઘંટેમે ૨૦ ઈચ્છ પાની અહમદાબાદમેં પડા, તો કિસી કા વહાં ખાના ધૂટા? દોપહેર કા ખાના ધૂટા કે આજ તો બહોત બારિશ હુંદી, ખાના જાને હો? ઘરવાલોં કો કભી છુંટી દી? રિશ્ટેદારોં મેં મોત—માયિત હો ગઈ, ખાના ધૂટા? આપ કો બમ્બાઈ જાને કી જરૂરત પેશ આઈ, ગુજરાત અક્ષપ્રેસમેં બેઠને કી જગહ ભી નહિ મિલી, બડે બડે જા રહે હૈ, તો ભી ખાના ધૂટા? સાડે જ્યારહ બજે સૂરત કા સ્ટેશન આયા તો પૂરી કચોરી લે કર મુંહ મેં ડાલ લેંગે. યું સોચતે હેં કે નહિ ખાઓંગો તો કમાંડોરી હોગી, ઓર યહાં યું સોચતે હેં કે એક દિન તસ્બીહ નહિ પઢેંગે તો કયા હોગા? ચુંકે હમને અપની રૂહ કો અમલ કી ગિજા પહુંચા કર ઈસ કાબિલ બનાયા હી નહિ, કે ઉસકો ઈન ચીજોં કા એહસાસ હો, ઈસ લિયે પતા ચલતા નહિ. ઈસ લિયે ભાઈ, જેસે ઈન ચીજોં (ખાને—પીને વગેરહ)કી કોણિશ ઓર એહતિમામ કરતે હે, ઐસે હી ઉનકા (જિક—તિલાવત—તસ્બીહ)કા ભી એહતિમામ કરો. ઉસમે કોતાહી નહિ હોની ચાહિયે. પાંબંદી કરો ઓર

તथ કર લો કિ ઈન્શાઅલ્લાહ ઉસકો એક દિનભી છોડના નહિ હૈ. જિસ દિન છૂટે ખાના મત ખાઓ, આસાન ઈલાજ હૈ. જિસ દિન તસ્ખીહ નહિ પઢી હૈ, ખાના મત ખાઓ તો દેખો ફિર બરાબર પાબંદી હોતી હૈ યા નહિ. ઈન્શાઅલ્લાહ અગર ઈન ચીજોં પર પાબંદી કરોગે તો ઉસકી બરકતે જાહેર હોય.

ઈ મહિને અપને અહવાલ કી ખભર દેણા

આપ કો હર મહિને ખત કે જરીએ સે બતાના હૈ, અપને પતે કે સાથ જવાબી ખત લિખા જાએ, ઓર ઉસમે બતાયા જાએ કે યે યે કરને કી ચીજોં મેં કરતા હું, બચને કી ચીજોં સે બચતા હું. યા મુલાકાત હો તો મુલાકાત કે મોકે પર દો તીન મિનિટમેં બાત કરલો, કોઈ મશવરા કરના હો તો કર લો. યે તથલુક કાયમ રખોગે તો ઈન્શાઅલ્લાહ ઈસમેં તરક્કી હોયો, વરના નહિ. ફિર યું કેહ કર બેઠ જાઓગે કે ભાઈ એક દિન એક આદમી આયા થા, ઉસસે હમ ભી બયઅત હુંવે થે, બસ. બાજ કેહતે હે કે હાં મેં હજરતજી સે બયઅત હુંવા થા, સબ કો દેખા દેખી. આજ તક કુછ કિયા નહિ. કલ કો મરને કે બાદ કિસી કો ઐસા હી કહેંગે કે ફલાને સે બયઅત હો ગયે થે. ઐસા ન હોના ચાહિયે. અગર તબવહ કરને આએ હેં તો પકડકી તવખા કરો.

આપ કે ઈન મામૂલાતમેં હમ ઈજાફા—જ્યાદતી તો કરેંગે, લેકિન કમી હોને વાલી નહિ. યે બાત યાદ રખો. પેહલે ઈસકી પાબંદી કરો.

અલ્લાહ મોકા દે તો રમજાનમેં રમજાનકી મુનાસબત સે ડાભેલ ખાનકાહમેં કલ્ભી એક આધ, દો રોજ કે લિયે ભી આ જાઓ. વોહ માહોલ ભી દેખને મિલ જાયેગા.

યે હમારા સિલસિલા અસલ ચિશ્ટી સિલસિલા હૈ. હજરત ખ્વાજ મુઈનુદ્ડીન ચિશ્ટી અજમેરી (રહ.) કા સિલસિલા હૈ. બયઅત તો ચારોં સિલસિલોં મેં કરતે હંધ, લેકિન તથલીમ ચિશ્ટીયહ તરીકે સે હોતી હય.

હમારે અકાબિર મેં હમારે શૈખ હજ. મૌલાના મહમૂદ હસન ગંગોહી સાહબ (રહ.) હેં, ઉન કે શૈખ હજ. મૌલાના શૈખુલહદીસ અકરિયહ સાહબ (રહ.) હેં, ઉન કે શૈખ ઓર પીર મૌલાના ખલીલ

અહમદ સાહબ સહારનપૂરી (રહ.) હું, ઉન કે શૈખ ઓર પીર હજ. મૌલાના રશીદ અહમદ સાહબ ગંગાઠી (રહ.) હું, ઉન કે શૈખ ઓર પીર હજ. હાજી ઈમદાહુલ્લાહ સાહબ (રહ.). યે સિલસિલા ઉપર તક ખ્વાજા મુઈનુદીન ચિશ્તી અજમેરી (રહ.) તક પહોંચતા હૈ. યે ચિશ્તીયા સિલસિલા કહા જાતા હૈ.

હુઆ કરે,

سَبِّحْنَاكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارُكْ أَسْمَكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ
كَمَا تَحِبُّ وَتَرْضِي بَعْدَ مَا تَحِبُّ وَتَرْضِي

અય અલ્લાહ! તુ હમારે ગુનાહો કો મુઆફ ફરમા. હમારી ખતાઓ કો દરગુજર ફરમા. અય અલ્લાહ! હર છોટે બડે ગુનાહોં સે આઈના પૂરી પૂરી હિફાજત ફરમા. અય અલ્લાહ! ઈસ સિલસિલે કે બુજુગ્ગો કે સાથ હકીકી નિસ્ભત અતા ફરમા કર હુનિયામે ઉન કે નકશે કદમ પર ચલા કર આખેરતમે ઉન કે સાથ હમારા હશર ફરમા. નબીએ કરીમ સલ્લાલ્હાહુ અલયહિ વ સલ્લબમ કી કામિલ પૈરવી હમકો નસીબ ફરમા. સુન્તતોં કા ઓહતિમામ નસીબ ફરમા. અય અલ્લાહ! અપની મરજિયાત પર હમે જયાદહ સે જયાદહ ચલા કર ના—મરજિયાતસે હમારી પૂરી પૂરી હિફાજત ફરમા. અય અલ્લાહ! અભતક જિન ગુનાહોંમે મુજલા રહે, આઈના ઉન ગુનાહોંસે ભી પૂરી પૂરી હિફાજત ફરમા. અપને અપને વકત પર અય અલ્લાહ! હમકો ભી ઓર પૂરી ઉમ્મત કો ઈમાન કે સાથ દુનિયાસે જાના નસીબ ફરમા.

رِبَنَا تَقْبِلْ مِنَ إِنْكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَتَبَعَّدْ عَنِّنَكَ اَنْتَ التَّوَابُ
الرَّحِيمُ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
وَاصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

શજરાએ મુખારક, સિલસિલાએ મહમૂદિયહ ચિન્તીયહ

યા ઈલાહી દૂર ફરમા મેરે અમ્રાજે ઠિલો
દાનો આલમ કી ખત્મ હો જાયે જિસ સે બે કલો
બહરે મહમૂદ હસન ચકતાએ ઇન રોશન જમીર
હજરત શેખ જકરિયા જાત જિન કી મુન્જલો
બહરે મોલાના ખતીલ અહમદ રશીદ અહમદ મજ
સાજ પિંડાની અતા કર ઓર દિખા સર્વી ગલો
બહરે ઈમાચ વ બનૂરો હજરત અબુરહીમ
અબુ બારી અબુ હાદી અગુદુદીન મકકો વલો
ફિર મુહમ્મદી વ મુહેષ્બુલ્લાહ વ શાહ બુ સઈદ
ફિર નિઝામુદીન જલાલ વ અબુ કુદૂસ જકો
ફિર મુહમ્મદ ઓર અહમદ અબુ હક શેખ જલાલ
શમ્સે દીન તુર્ક વ અલાઉદીન ફરાદ જોગની
કુત્બે દીન ઓર ફિર મુઈનુદીન વ ઉસ્માન વ શરીફ
ખવાજા મવદૂદ બુ યુસુફ મુહમ્મદ અહમદી
બુઈસહાક વ ખવાજા મુમશાદ વ હુભેરહ નામવર
ફિર હુઅયફીહ ઈબ્ને અદહમ ફિર હુજેલે મુશાદી
અબુ વાહિદ ફિર હસન બસરી અલી ફરે દીન
સાધ્યહુલ કવરેન ફખરુલ આલમીન બુશરા નબી
દિલ કો મેરે યા ઈલાહી પાક કર તુ ગર સ
ઘરે હુનિયા દે મુજે ઓર આખિરત ભી હો ભલી

શજરાએ મુખારક સિલસિલાએ મહમૂદિયહ ચિશિતયહ

- ૧ હજરત અલી. રદી.
- ૨ હજરત ઈમામ હસન બસરી રહ.
- ૩ હજરત ખવાજા અભુલ વાહિદ બિન જૈદ રહ.
- ૪ હજરત કુઝૈલ બિન અયાજ રહ.
- ૫ હજરત ઈબ્રાહિમ બિન અદહમ રહ.
- ૬ હજરત હુઝૈફહ મરાશી રહ.
- ૭ હજરત હુબૈરહ બસરી રહ.
- ૮ હજરત મુખાદ અલી દીનોરી રહ.
- ૯ હજરત અબૂ ઈસહાક શામી ચિશતી રહ.
- ૧૦ હજરત અબૂ અહમદ ચિશતી રહ.
- ૧૧ હજરત અબૂ મુહમ્મદ રહ.
- ૧૨ હજરત નાસિરુદીન અબૂ યુસુફ રહ.
- ૧૩ હજરત ખવાજા કુલ્બુદીન મવદૂદ રહ.
- ૧૪ હજરત ખવાજા હાજી શરીફ જન્દની રહ.
- ૧૫ હજરત ખવાજા ઉસ્માન હારુની રહ.
- ૧૬ હજરત ખવાજા મુઈનુદીન સંજરી રહ.
- ૧૭ હજરત ખવાજા કુલ્બુદીન બાંજિયાર કાડી રહ.
- ૧૮ હજરત ખવાજા શેખ ફરીદુદીન ગંજશકર રહ.
- ૧૯ હજરત ખવાજા મઘૂમ અલાઉદીન રહ.
- ૨૦ હજરત શમ્સુદીન તુર્ક રહ.
- ૨૧ હજરત જલાલુદીન ઉસ્માન રહ.

-
- ૨૨ હજરત શેખ અબ્દુલ હક અફાલ રહ.
- ૨૩ હજરત મખૂમ શેખ આરિફ રહ.
- ૨૪ હજરત શેખ મુહમ્મદ ફારૂકી રહ.
- ૨૫ હજરત શેખ અબ્દુલ કુદુસ નુઅમાની રહ.
- ૨૬ હજરત શેખ જલાલુદ્ડીન થાનેસરી રહ.
- ૨૭ હજરત શેખ નિઝામુદ્ડીન ફારૂકી રહ.
- ૨૮ હજરત શેખ અબૂ સઈદ ગંગોહી રહ.
- ૨૯ હજરત શેખ મુહિબુલ્લાહ ફારૂકી રહ.
- ૩૦ હજરત શેખ સાયિદ મુહમ્મદ અકબરાબાદી રહ.
- ૩૧ હજરત શાહ મુહમ્મદ મક્કી જાફરી રહ.
- ૩૨ હજરત શેખ અગુદુદીન અમરોહવી રહ.
- ૩૩ હજરત શેખ અબ્દુલ હાદી સિદ્દીકી રહ.
- ૩૪ હજરત શેખ અબ્દુલ બારી સિદ્દીકી રહ.
- ૩૫ હજરત શેખ મિયાંજી નૂર મુહમ્મદ જંજાનવી રહ.
- ૩૭ શયખુલ અરબવલાઅજમ હાજી ઈમદાહુલ્લાહ રહ.
- ૩૮ હજરત શેખ મવ. રશીદ અહમદ ગંગોહી રહ.
- ૩૯ હજરત મવલાના ખલીલ અહમદ સહાનપૂરી રહ.
- ૪૦ હજરત શૈખુલ હઠીસ મવ. જકરિયા રહ.
- ૪૧ હજરત ફકીહુલ ઉમત મવ. મુફતી મહમૂદ
હસન ગંગોહી રહ.
-